

Taistelu Suikin kauppatalon omaisuudesta 1600-luvun Turussa

Veli Pekka Toropainen

”Vaimo Gertrud Tolpo ja Erik Ruskean vaimo Margareta Larsintytär, jotka olivat palvelleet 12 vuotta Suikkilan talossa siihen aikaan kun Daniel Kohma tuli sinne isännäksi, todistivat seuraavaa: 1. Danielin oma omaisuus oli tuotu Suikkilaan yhdessä pyöreässä askissa. 2. Vaimo Cecilia Larsintytär oli tehnyt miehelleen kolme pukua häitä varten. 3. Vaimo Cecilialla oli ollut siihen aikaan kaikkea hyvää sekä varasto- että kauppa-aitoissaan. 4. Osan tästä omaisuudesta häneltä oli ottanut Daniel. 5. Daniel oli lopulta pitänyt Ceciliaa niin pahoin, ettei hän ollut antanut tälle edes kenkäparia, vaan oli sulkenut hänet täysin omaisuutensa hallinnasta. 6. Daniel oli vienyt Suikin rahoja korien täydeltä tilalleen Kelhoisiin. 7. Daniel oli myynyt Suikin viljaa kruunulle ja ostanut rahoilla Kåkenhusin talon Luostarikorttelista omiin nimiinsä. 8. Daniel oli ollut ryöstetty putipuhtaaksi, kun hän oli tullut Suikkilaan, sillä herttua Kaarlen valta oli antanut kiduttaa häntä laivanmastossa ja pitänyt vankeudessa. Tämän kaiken vaimot halusivat todistaa valallaan.”¹

Riita Cecilia Suikin omaisuudesta paljastaa joitakin aikakauden Turun porvaristolle tyypillisiä piirteitä. Ensinnäkin Suikin kauppahuoneen omaisuus siirtyi naisten kautta 1500-luvulta 1600-luvun puoliväliin samassa suvussa. 1500-luvun porvarisperheitä on vaikea liittää seuraavan vuosisadan turkulaissukuihin. Raastuvanoikeuden pöytäkirjat kuitenkin osoittavat, että useat suvut jatkuivat naisten kautta myös 1600-luvulle. Toiseksi riita kertoo siitä, kuinka merkittävää kiinteä omaisuus kaupungissa oli sukujen menestymiselle. Omaisuus saatettiin testamentata perheen ulkopuolisille henkilöille, mikäli perinnön jättäjä ei ollut tyytyväinen perheensä toimintaan.

Suikin omaisuus

Suikin kauppahuone oli ollut olemassa jo 1550-luvulla, jolloin sitä hallitsi Markus Suikki. Hänen poikansa Eskil, Matts ja Jakob toimivat myös kauppiaina. Jakob Suikki, joka mainitaan Turussa vuosina 1576–1601, oli Cecilia Larsdotter Suikin ensimmäinen puoliso ja Daniel Mattsinpoika Kohma toinen. Suikin suvun viimeiset edustajat tällä nimellä olivat mainitun Matts Suikin kauppiana toimineet pojat Sigfrid ja Thomas, sekä Thomasin kaupunginvartioston kirjurina toiminut poika Thomas Thomasson Suikki. Tämän poika Laurentius Suicherus siirtyi pappissäätyyn.²

Cecilia Suikin toinen mies Daniel Kohma sai siis avioliiton kautta varakkaan kauppiassuvun omaisuutta ja hän ottikin sen haltuunsa niin, että Suikin suku koki menettäneensä sen hallinnan täysin. Omaisuus oli niin merkittävä, että vaimo Cecilia Suikin tyttären Brita Jakobsdotter Suikin mies porvari Mickel Ryttare vaati sitä itselleen vielä 1640-luvulla.³

Mickel Ryttare esitti kesäkuussa 1624 kamreeri Johan Ottessonin (Kleeboldt, aateloituna Klöfvesköld) antaman todistuksen siitä, että kyseinen Kohman talo oli annettu huomenlahjaksi Daniel Kohman vaimolle Cecilia Suikille. Koska Cecilia Suikki oli kuollut miehensä jälkeen, halusi Ryttare pitää talon, sillä hänen vaimonsa oli heidän tyttärensä Brita. Kamreeri Johan Ottesson esitti myös Daniel Kohman kuolinvuoteellaan Turun kirkkoherra Joachimus Matthiae Stutaeukselle ja Turun linnan saarnaaja Thomas Simonikselle saneleman

¹ TKA TRO BIa 5, 7.12.1633, 157. Kohma kuului siis kuningas Sigismundin kannattajiin ja sai maksaa siitä nahallaan herttua Kaarlen valloitettua Suomen.

² TMA, J. W. Ruuthin kokoelma IX, kortisto, Suikki.

³ TKA TRO BIa 5, 15.6.1633, 74; 26.6.1633, 78v; 1.7.1633, 81; 23.7.1633, 86v; TKA TRO BIa 16, 10.7.1644, 434.

tunnustuksen. Kohma oli ollut kolme ja puoli vuotta ilman ehtoollista, kun piispa ja käskynhaltija lähettivät kyseiset pappismiehet kuulustelemaan häntä häneen kohdistuneiden huoruussyytösten vuoksi. Vaikka he olivat uhanneet häntä hänen sielunsa ikuisella kadotuksella, oli Daniel toistanut useita kertoja, ettei hän voinut tunnustaa sellaista, johon hän ei ollut syylistynyt. Papit olivat lisäksi huomauttaneet hänelle, että korkeat herrat ja hyvät miehet olivat tuominneet hänet syylliseksi, joten hänelle ei voitu jakaa sakramenttia. Kyse oli siitä syytöksestä, jonka hänen vaimonsa ja jotkin muut naiset olivat esittäneet hänestä.

Daniel Kohma oli todennut edelleen, että hän vastaisi sitten Jumalan ankaralla tuomiolla, mutta ei tunnustaisi sitä mitä ei ollut tehnyt, ei vaikka hänet heitettäisiin suohon. Papit vetosivat edelleen hänen omaantuntoonsa, mutta hän ilmoitti aina protestoineensa samaansa tuomiota, kuten käskynhaltijakin tiesi. Hän halusi kiittää käskynhaltijaa pitkämielisyydestä kanssaan sekä kärsimästään vaivalloisesta vankeudesta. Hän syytti petollista ja uskotonta vaimoaan ja tämän vävyä hyvinvointinsa ja elämänsä viemisestä. Seuraavaksi papit kysyivät, antaisiko hän anteeksi vaimolleen, vävyllään ja kaikille niille, joiden katsoi rikkoneen itseään vastaan. Samoin kysyttiin, pyytäisikö hän anteeksi niiltä, joita vastaan hän oli rikkonut, kuten Jumala sanassaan vaati. Tämän hän ilmoitti tekevänsä mielellään, mutta itse asian ja tuomion hän halusi alistaa Jumalalle ja maalliselle esivallalle.

Kohma oli tehnyt perillisikseen testamentillaan kruunun virkamiehet Klas Hornin, Olof Strålen, Bror Anderssonin (Rålamb) ja Johan Ottessonin. Papit kysyivät, eikö hän siis halunnut jättää vaimolleen ja perheelleen mitään omaisuutta? Hän vastasi, että hänen vaimonsa oli jo saanut 600 taalaria yli sen mikä hänelle kuului. Mitä muuhun sukuun tuli, hän oli ostanut itse kaiken omaisuutensa ja suvulla ei ollut siihen mitään oikeutta lain mukaan. Lisäksi Kohman sisarentytär Hebbla oli liittoutunut hänen vaimonsa kanssa ja kieroilut häntä kohtaan. Niinpä sukulaisilla ei ollut enää oikeutta hänen omaisuutensa.

Velkakirjoistaan hän ilmoitti, että suurin osa veloista oli kunnossa. Niistä, jotka olivat perimättä, ei kerättäisi laisinkaan korkoja vaan ainoastaan pääoma. Näin hänellä itsellään olisi kahta parempi omatunto. Kun Kohman kunto yhä heikkeni ja heikkeni, kysyttiin, halusiko hän tehdä lahjoituksen kirkolle tai koululle ja miten hänen hautajaisensa järjestettäisiin. Hän määräsi tuomiokirkolle 50 taalaria, koulutuvulle 20 taalaria, hospitaalille 20 taalaria, piispalle 20 sekä kirkkoherralle ja koulumestarille kummallekin kymmenen taalaria. Lisäksi hän määräsi sille vaimolle, joka oli huolehtinut hänestä ensin vankilassa ja sitten kaupungissa kymmenen taalaria. Hän pyysi saada kunnialliset hautajaiset tuomiokirkossa. Tähän tehtävään hän määräsi Paraisten kirkkoherra Thomas Simoniksen ja kauppias Thomas Trällin, jotka kumpikin saisivat vaivoistaan sata taalaria. Saatuaan synninpäästön ja ehtoollisen hän eli enää tuskin tuntiakaan ja kuoli 11. syyskuuta 1619. Asiakirjan sinetöivät pappien lisäksi turkulaiset porvarit Thomas Träll, Samuel Litskou ja Wellam Jämse, joka oli kamreeri Johan Ottessonin vävy. Oikeus totesi kuitenkin, ettei vaimo Cecilia Suikki ollut koskaan rikkonut miestänsä vastaan ja hänellä oli siten oikeus huomenlahjaansa Kohman taloon Hämeenkadulla, joka tulisi hänen tyttärelleen Mickel Ryttaren vaimolle. Sisar Gertrud Mattsdotterille oikeus ei katsonut voivansa antaa mitään perintöä.⁴

Edesmenneen Daniel Kohman ”huoralta” Britalta kysyttiin 21. helmikuuta 1625, oliko herra Thomas Simonis määrännyt hänet näyttelemään sairasta ja antanut hänelle sitten ehtoollisen. Tämä olisi tapahtunut siksi, ettei hän todistaisi oikeudessa Kohman maanneen häntä. Tämän Brita tunnustikin ja sanoi sekä herra Thomas Simoniksen että Kohman olleen asiassa yhdessä tuumassa. Koska Brita oli tuomittu aiemmin huoruudesta ja ruuskittu kaakinpuussa, ei hänen sanaansa voitu luottaa, vaan herra Thomas Simonis vapautettiin

⁴ TKA TRO BIa 1, 26.6.1624, 25–27v. Thomas Simonis oli siirtynyt linnansaarnaajan tehtävästä vuonna 1619 Paraisten kirkkoherraksi.

epäilystä. Britalle ilmoitettiin, että hänen tuli poistua kaupungista ja mikäli hänet vielä tavattaisiin siellä, otettaisiin käyttöön toisenlaiset keinot.⁵

Virkamiehet perillisinä

Mickel Ryttare antoi haastaa tammikuussa 1625 entisen linnansaarnaajan ja tuolloisen Paraisten kirkkoherra Thomas Simoniksen oikeuteen selittämään, minne olivat kadonneet Daniel Kohman tavarat, hopeat ja rahat, jotka olivat olleet kirkkoherran hallussa. Ryttare katsoi oikeudekseen tiedustella asiaa, sillä hän oli mielestään Kohman oikea perillinen vaimonsa kautta. Kirkkoherra ilmoitti toimittaneensa kaikki hänen hallussaan olleet tavarat heti Kohman kuoleman jälkeen tämän perillisille. Hänellä ei ollut enää mitään niistä hallussaan. Myös oikeus vapautti hänet perillisten vaatimuksista.⁶ Kun Ryttare katsoi edelleen olevansa oikeutettu perintöön, joutui oikeus kieltämään häntä 25. toukokuuta 1625 repimästä Kohman talon rakennuksia. Hänen tuli toimittaa talon avaimet Daniel Kohman perillisille, kunnes perintöasiat saataisiin järjestykseen heidän välillään.⁷

Muutaman vuoden tauon jälkeen Ryttare vaati jälleen maaliskuussa 1633 kamreeri Johan Ottessonilta vaimonsa perintöä Kohman talosta. Koska hänen vaimonsa oli edesmenneen Jakob Suikin tytär Brita, jonka perintö oli joutunut tämän isäpuolelle Daniel Kohmalle, kuului se hänelle. Ryttaren mukaan Kohma oli ostanut tällä omaisuudella itselleen taloja ja tavaroita, jotka hän oli sitten viimeisillään testamentannut pois pahojen tekojensa vuoksi. Näistä taloista oli joutunut Luostarikorttelin Kåkenhus kamreerin käsiin 13 vuotta aiemmin. Lisäksi Ryttare sanoi, että kamreerin vävy Wellam Jämse oli ottanut kirkosta arkun ja kamreeri itse raastuvasta toisen, joissa oli ollut hänen vaimolleen kuuluvia perintötavaroita. Nämä arkut he olivat vieneet edesmenneen Märten Hattmakaren luo ja ottaneet tavarat pois niistä. Sitten he olivat antaneet kuuluttaa kirkossa, että varkaat olivat vieneet ne. Kamreerin mukaan Ryttare sävelsi omiaan, sillä Kohma oli testamentannut omaa omaisuuttaan kuolinvuoteellaan oltuaan vangittuna huoruudesta Turun linnassa. Hän ei ollut siis antanut pois perittyä omaisuuttaan. Tällöin Ryttare kysyi, kuinka Daniel Kohman vaimon isän ja äidin ostama talo saattoi olla Kohman hankkimaa omaisuutta. Ryttare lisäsi vielä, että muut kruunun virkamiehet, jotka olivat saaneet omaisuutta Kohman laittomalla testamentilla, olivat luopuneet siitä oikeiden perillisten hyväksi. Kamreeri esitti puolestaan Bror Anderssonin kuitin, jonka mukaan tämä oli 8. heinäkuuta 1620 ottanut Olof Strålen puolesta vastaan Kohman hopeita 159 luotia. Kuitin mukaan myös muut testamentissa mainitut olivat ottaneet perinnön vastaan.⁸

Kun Ryttare vaati jälleen marraskuussa 1633 Kohman taloa, esitti kamreeri oikeudelle Daniel Kohman laatiman testamentin ja Turun raadin vahvistuksen testamentille, jota ei ollut kiistetty laillisessa ajassa. Tähän Ryttare vastasi, ettei edesmennyt Kohma ollut allekirjoittanut kyseistä testamenttia itse, vaikka hän oli osannut sekä lukea että kirjoittaa. Mikäli hän olisi hyväksynyt testamentin, olisi hän myös allekirjoittanut sen. Ryttare sanoi puhuneensa asiasta Bror Anderssonin kanssa, joka oli sanonut, ettei hän ollut ottanut mitään omaisuudesta, vaan sen oli jakanut vävyjensä kanssa Johan Ottesson. Kamreeri pyysi asialle lykkäystä.⁹ Raastuvanoikeus julisti tuomionsa 9. joulukuuta 1633 ja totesi, että se oli jo 11.

⁵ TKA TRO BIa 1, 21.2.1625, 65v. Nämä keinot tarkoittivat kaakinpuussa ruoskimista ja karkotukseen saattamista.

⁶ TKA TRO BIa 1, 22.1.1625, 62.

⁷ TKA TRO BIa 2, 25.5.1625, 4v.

⁸ TKA TRO BIa 5, 20.3.1633, 27–28.

⁹ TKA TRO BIa 5, 23.11.1633, 151–151v.

syyskuuta 1619 vahvistanut Daniel Kohman testamentin, eikä tätä tuomiota enää voinut muuttaa.¹⁰

Kamreeri ilmoitti tammikuussa 1634, ettei hän ollut saanut Kohman perinnöstä kuin 159 luotia hopeaa. Ne hän lupasi toimittaa oikeuteen asian käsittelyn nopeuttamiseksi. Ryttaren mukaan kamreeri oli kätkenyt vävynsä kanssa hänen vaimonsa perinnöstä parhaan osan hopeista, rahoista sekä täyden kauppaitallisen tavaraa, josta hänen vaimonsa ei ollut saanut edes röijykankaan vertaa.¹¹ Ryttere valitti vielä samassa kuussa, että kamreeri oli luvannut toimittaa kaikki perintöön liittyvät asiakirjat oikeuteen, mutta ei ollut tehnyt niin. Kamreeri lähetti sanan vävynsä Petter Plagmanin mukana, ettei hän ennättänyt saapua oikeuteen. Tähän Ryttere huomautti, ettei tämä ollut ensimmäinen kerta.¹²

Perittävä omaisuus

Raastuvanoikeus antoi jälleen 8. helmikuuta 1634 tuomionsa tässä perintöriidassa. Asiakirjoista voitiin todeta, että Daniel Kohma oli luvannut perinnönjaossa 3. joulukuuta 1618 vaimo Cecilia Suikin tyttarelle Brita Suikille 300 ruotsalaista taalaria. Kohman mukaan hän oli sopinut vaimonsa kanssa näin silloin kun he menivät yhteen. Vielä 13. tammikuuta 1619 suoritetussa uudessa jaossa tyttarelle oli luvattu puolet siitä omaisuudesta, joka hänen isältään jäi jälkeen. Kaupungin edustajat olivat sitten toimittaneet 20. toukokuuta 1619 vaimo Cecilia Suikille hänen huomenlahjansa kultana ja rahana, sekä hänen tyttarelleen isän irtaimena omaisuutena 200 ruotsalaista taalaria kultana, runstykkeinä ja puoliäyreinä. Oikeus katsoi, että Rytteren vaimo ei ollut jäänyt mitään paitsi kiinteästä omaisuudesta, vaan hän oli saanut hallita sitä itse kaikki nämä vuodet. Rytteren vaimo oli myös saanut pian äitinsä kuoleman jälkeen tämän osuuden perinnöstä, joten hänellä ei pitänyt olla siitäkään enää mitään vaadittavaa. Äidinperintönä hän oli saanut sata taalaria ja tämän huomenlahjasta neljä unkarilaista gylleniä sekä kaikenlaista taloustavaraa. Oikeus totesi kuitenkin, että vaimolle oli vielä maksettava ne sata taalaria korkoineen, jotka olivat jääneet puuttumaan hänelle luvatussa isänperinnöstä.¹³

Ryttere valitti kesäkuussa 1634, ettei kamreeri ollut vielääkään täyttänyt hovioikeuden tuomiota perinnönjaosta. Hän pyysi kulujaan siitä, että hän oli joutunut tavoittelemaan kamreeria tätä monia kertoja sekä linnasta että raastuvasta. Lisäksi hän pyysi, että raati lähettäisi kamreerille vakavan kehotuskirjeen hoitaa asia kuntoon.¹⁴ Koska kamreeri ei edes ilmoittanut suostuisiko hän jakoon, pyysi Ryttere oikeudelta todistuksen siitä, kuinka usein hän oli ollut sen edessä turhaan tässä asiassa. Hän aikoi nimittäin matkustaa Ruotsiin ja valittaa valtaneuvostolle.¹⁵

Rytteren pyynnöstä kaupunki asetti kesäkuussa 1634 luotetut miehet suorittamaan katselmuksen Kåkenhusin talon kunnosta. Palattuaan takaisin oikeuden eteen he kertoivat, että tontin sekä ylin, keskimmäinen että alin rakennus kärsivät suurta vahinkoa pakkasen ja veden tunkeutuessa niihin osittain romahtaneiden kattojen läpi. Myös kivimuurit olivat osittain sortuneet, joten jos rakennuksia ei heti katettaisi, romahtaisivat ne aivan täysin.¹⁶ Marraskuussa 1634 Kåkenhusin talo arvioitiin hovioikeuden määräyksestä Rytterelle perinnöksi 500 riikintaalarin arvosta.¹⁷ Samoin marraskuussa 1634 hovioikeus antoi

¹⁰ TKA TRO BIa 5, 9.12.1633, 158–158v.

¹¹ TKA TRO BIa 6, 13.1.1634, 2.

¹² TKA TRO BIa 6, 22.1.1634, 5.

¹³ TKA TRO BIa 6, 8.2.1634, 20v–21v.

¹⁴ TKA TRO BIa 6, 9.6.1634, 86v–87.

¹⁵ TKA TRO BIa 6, 9.6.1634, 88.

¹⁶ TKA TRO BIa 6, 23.6.1634, 94v.

¹⁷ TKA TRO BIa 6, 19.11.1634, 121.

päätöksen, jonka mukaan Johan Ottesson tuli tyydyttää Rytwaren perintövaatimus 15. tammikuuta 1635 mennessä tuhannen taalarin sakan uhalla. Käskynhaltija Henrik Olofsson määräsi edelleen, että kamreerin tuli luovuttaa Käkenhusin tontti heti Rytwarelle.¹⁸

Mickel Rytware valitti edelleen lokakuussa 1635 suuresti sitä, ettei kamreeri ollut toimittanut hänelle Daniel Kohman omaisuutta. Kamreeri Johan Ottesson ja notaari Karl Simonsson tulivat oikeuteen ja pyysivät, että hovioikeuden kamreerille määräämä tuhannen taalarin uhkasakko purettaisiin. Kamreeri ilmoitti palauttaneensa sen hopean, jonka hän oli saanut Kohman omaisuudesta. Omien sanojensa mukaan hän ei ollut ainoa perijä ja hovioikeuden tuomiossakin määrättiin, että kaikkien, jotka olivat jotakin pesästä saaneet, tuli se palauttaa. Kamreeri kysyi lisäksi Rytwarelta, miten tämä oli saanut Käkenhusin, sillä hän ei ollut sen perillinen. Lisäksi hän halusi tietää, kuka oli antanut Raumalta Turkuun muuttaneelle kauppias Hans Magnukselle luvan asettua taloon. Kamreeri valitti vielä, että joku oli vienyt Käkenhusin talosta irrotettavaa omaisuutta, kuten savupeltejä. Rytware kielsi syyllistyneensä tällaiseen tekoon.

Käkenhus sijaitsi nykyisen Kirjastosillan päässä Itäisellä Rantakadulla. TMA. Veli Pekka Toropainen.

Raaimies Robert Rancken esitti seuraavaksi oikeudelle edesmenneen Wellam Jämsen paperit, jotka liittyivät asiaan ja ilmoitti, että hän maksaisi takaisin kaiken sen, mitä Jämse oli saanut omaisuudesta. Rancken ei sanonut tietävänsä sellaisesta luettelosta, joka olisi osoittanut kaikkien kolmen perijän saamien tavaroiden määrän. Hän myös epäili sellaisen luettelon olemassaoloa. Bertil Mårtensson, joka oli ollut kyseisenä aikana pormestari, kertoi, ettei raastuvassa säilytetyistä Daniel Kohman arkuista ollut avattu yhtäkään. Mitä kirkon hallussa olleeseen omaisuuteen tuli, siitä hän ei tiennyt kertoa oikeudelle mitään. Oikeus määräsi kamreerin toimittamaan oikeuteen luettelon kaikesta Kohman testamenttaamasta

¹⁸ TKA TRO BIa 6, 5.11.1634, 116.

omaisuudesta, myös muille perijöille annetusta tavarasta. Hän saisi sitten periä sen takaisin näiltä. Kamreeri vastasi, että sitä hän ei tekisi ikinä, sillä muut perilliset eivät olleet tehneet hänestä vielä renkiään. Hän ilmoitti vastaavansa vain itsestään. Lisäksi hän halusi tietää, millä oikeudella hänelle oli asetettu mainittu uhkasakko.¹⁹

Marraskuussa 1635 entinen kamreeri Johan Ottesson tuli oikeuden eteen ja ilmoitti, että luotetut miehet olivat ehdottaneet, että hän maksaisi Ryttarelle kaikesta tämän vaimon perinnöstä ja aiheutuneista kuluista 3 000 hopeataalaria. Tämän hän tyrmäsi täysin ja sanoi maksavansa vain omasta puolestaan. Kun häneltä kysyttiin, oliko hänellä jotakin sitä summaa vastaan, joka hänelle oli määrätty, ilmoitti hän maksavansa saman summan kuin muut Kohman testamentissa mainitut miehet. Viskaali Johan Henriksson ilmoitti, että hovioikeus oli määrännyt hänet maksamaan koko summan Ryttarelle. Hän saisi sitten periä omansa takaisin muilta perillisiltä.²⁰

Joulukuussa 1635 käsiteltiin jälleen kamreerin ja Ryttaren juttua. Oikeuden eteen kutsuttu todistaja kertoi, ettei raastuvanoikeudessa säilytetyistä Daniel Kohman arkuista ollut otettu kuin kaksi pientä hopeavyötä. Toinen todistaja kertoi, että hän oli tuntenut Daniel Kohman jo ennen tämän avioliittoa Cecilia Suikin kanssa. Kohma oli ollut hänen mukaansa rikas mies, jolla oli ollut monia maatiloja sekä riittävästi rahaa ja hopeaa. Ryttare oli valmis vannomaan, ettei hän ollut saanut anoppinsa perinnöstä muuta kuin sen minkä hän oli ilmoittanut luettelossaan.

Oikeus äänesti ja päätti, ettei Kåkenhusin arvo ylittänyt sille jo aiemmin arvioitua 440 taalaria hyvää rahaa. Lisäksi oikeus katsoi hovioikeuteen jätettyjen asiakirjojen perusteella, että Mickel Ryttaren tuli saada vielä 1 530 hopeataalaria ja 626 luotia hopeaa. Mikäli Ryttare halusi saada vielä anoppinsa huomenlahjan, hänen tuli esittää oikeudelle huomenlahjakirja. Ryttaren tuli saada lisäksi epävarmoista velkakirjoista 2 115 taalaria ja 12 äyriä. Kamreeri ilmoitti, että hän halusi vedota hovioikeuteen tästä päätöksestä. Oikeus määräsi Johan Ottessonin yksin vastaamaan näistä summista. Maksettuaan ne Ryttarelle hän sai vapaasti hakea korvausta muilta testamentissa mainituilta perijöiltä.²¹

Mickel Ryttare ennätti kuolla kesken riidan, sillä huhtikuun 22. päivä 1642 Jöran Målare jätti saapumatta oikeuteen ollessaan maalaamassa edesmenneen Mickel Ryttaren ruumisarkkua ja saattamassa tätä hautaan.²² Heinäkuussa 1644 Ryttaren leski Brita Suikki esitti 17. joulukuuta 1635 annetun raastuvanoikeuden tuomion, jonka mukaan Johan Ottessonin tuli selvittää, paljonko vaimon huomenlahjan arvo oli. Vaimo esitti 9. maaliskuuta 1634 laaditun asiakirjan, jossa mm. Halisten mylläri Henrik Thomasson ja pormestari Bertil Mårtenssonin vaimo Gertrud Pärsson vakuuttivat, että edesmennyt Daniel Kohma oli antanut hääpäivänään vaimolleen Cecilia Larsdotterille huomenlahjaksi Kohman tontin, sata ruotsalaista taalaria, 50 unkarilaista gylleniä sekä kuusi naulaa hopeaa. Nyt hän vaati tätä äitinsä huomenlahjaa. Koska useimmat todistajat asuivat maalla ja Bertil Mårtensson oli ikivanha ja lapsellinen, päätti oikeus, että se joka halusi, sai todistaa. Muuten oikeus ei katsonut voivansa puuttua enää asiaan.²³

¹⁹ TKA TRO BIa 7, 29.10.1635, 95v–96v. Magnus oli avioitunut Ryttaren tyttären kanssa.

²⁰ TKA TRO BIa 7, 25.11.1635, 115v.

²¹ TKA TRO BIa 7, 17.12.1635, 124v–125v; KA TKO z 171, 16.1.1640, sp. Erään todistajan mukaan Daniel Kohma oli ollut sellainen mies, joka ei jättänyt velkojaan perimättä ajoissa; KA TKO z 172, 24.7.1643, 119–119v. Hatuntekijä Märten Sätzken perillisten mukaan Kohma oli saanut barbaarisella ja epäkristillisellä laskulla ja korolla heidän velkansa summaksi 257 taalaria.

²² KA TKO z 172, 22.4.1642, 32v.

²³ TKA TRO BIa 16, 10.7.1644, 434.